

Jätetilasto 2019

Yhdyskuntajätteet

Yhdyskuntajätteen määrä kasvoi hieman vuonna 2019 – suurin osa jätteistä hyödynnettiin edelleen energiana

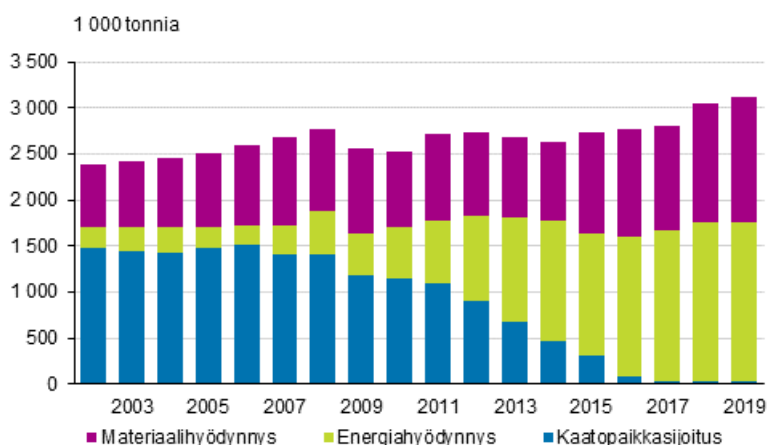
Vuonna 2019 yhdyskuntajätettä kertyi yli kolme miljoonaa tonnia. Edellisvuoteen verrattuna kokonaisjättemäärä kasvoi 80 000 tonnilla, eli vajaat kolme prosenttia. Jätteiden käsittelymuotojen keskinäisissä osuuksissa ei tapahtunut suuria muutoksia. Jättemäärä vastasi noin 565 kilogrammaa asukasta kohden laskettuna.

Vuonna 2019 yhdyskuntajätettä kertyi 3 122 705 tonnia. Edellisvuoteen verrattuna kasvua oli noin 80 000 tonnia, eli vajaat kolme prosenttia. Jättemäärän kasvu oli maltillisempaa kuin edellisvuonna. Yhdyskuntajätteeksi katsotaan asumisessa syntyvien jätteiden lisäksi niihin rinnastettavat kaupan, teollisuuden ja palveluiden jätteet.

Energiahyödyntäminen oli edelleen merkittävin yhdyskuntajätteen käsittelymuoto

Jätteiden käsittelymuotojen keskinäisissä osuuksissa ei tapahtunut suuria muutoksia. Jätteiden energiahyödyntäminen on vuodesta 2012 asti ollut merkittävin yhdyskuntajätteen käsittelymuoto – vuonna 2019 sen osuus laski hieman, 56 prosenttiin. Yhdyskuntajätteiden energiahyödyntäminen perustuu sähkön ja lämmön yhteistuotantoon, ja lämpöä hyödynnetään varsinkin kaukolämpöverkoissa.

Yhdyskuntajätteet käsittelytavoittain vuosina 2002–2019

Jätteiden materiaalihyödynnyksen osuus kasvoi hieman ollen 43 prosenttia. Vuodesta 2016 voimaantulleen orgaanisen jätteen kaatopaikkakiellon takia yhdyskuntajätettä ei juuri enää viedä kaatopaikoille. Vuonna 2019 kaatopaikkasijoituksen osuus oli alle prosentin.

Erityisesti biojätettä ja muovioa kierrätettiin aiempaa enemmän

Sekajätettä kertyi yhdyskunnissa yli 1,5 miljoonaa tonnia: määrä kasvoi vajaalla viidellä prosentilla edellisvuodesta. Lähestulkoon kaikki sekajäte päätyy energiahyödynnykseen.

Materiaalina erilliskerättyjen jätejakeiden kokonaismäärä pysyi aiemman vuoden tasolla, 1,4 miljoonassa tonnissa. Suurimmat erilliskerätyt jäte-erät ovat jo pitkään olleet paperi ja kartonki sekä biojäte. Erilliskerätyn paperi- ja kartonkijätteen määrä väheni vajaalla kymmenellä prosentilla.

Biojätettä erilliskerättiin yhdeksän prosenttia enemmän kuin edellisvuonna, ja kasvu selittää suurimman osan materiaalihyödynnyksen määrän kasvusta. Biojätteestä suurin osa kompostoitii ja mädätettiin; kaiken kaikkiaan kompostoinnin ja mädätyksen määrä kasvoi yli 13 prosenttia edellisvuodesta. Mädätys tuottaa biokaasua, minkä lisäksi mädätysjäännöstä ja kompostimultaa voidaan hyödyntää esimerkiksi maanparannusaineena tai viherrakentamisessa.

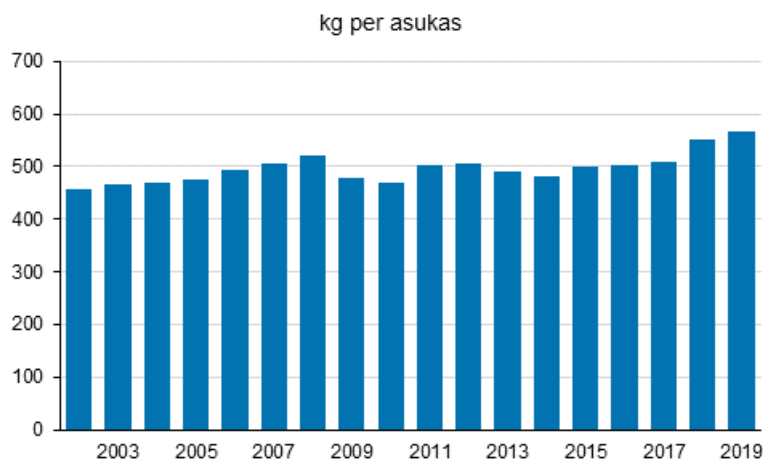
Muista erilliskerätyistä jätteistä eniten kasvua oli muovijätteen määrässä, joka kasvoi yli kymmenen prosenttia. Tämä näkyi erityisesti muovin materiaalihyödynnyksen lisääntymisenä. Myös metallijätettä kierrätettiin aiempaa enemmän.

Puujätteen kokonaismäärässä ei tapahtunut suuria muutoksia, mutta materiaalina hyödynnettävän puujätteen määrä kasvoi yli 40 prosenttia puun energiapolton vähentyessä.

Yhdyskuntajättemäärä kasvoi 565 kilogrammaan asukasta kohden laskettuna

Jättemäärä kasvoi myös suhteutettuna Suomen väkilukuun. 2010-luvun alussa jättemäärä vakiintui noin 500 kiloon asukasta kohden. Vuonna 2019 yhdyskuntajättemäärä oli 565 kilogrammaa per henkilö – määrä kasvoi 15 kiloa edellisvuodesta.

Yhdyskuntajättekertymä asukasta kohden 2002-2019

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yhdyskuntajätekertymä 2019, tonnia.....4

Laatuseloste: Jätetilasto.....5

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yhdyskuntajättekertymä 2019, tonnia

	Kaikki käsittelyt yhteensä	Materiaali-hyödynnys (psl. kompostointi ja mädätys)	Kompostointi ja mädätys	Energia-hyödynnys	Hävityspoltto	Kaatopaikka-sijoitus
Sekajäte	1 536 962	0	10 748	1 515 281	0	10 933
Erilliskerätyt yhteensä, josta	1 430 673	898 458	428 498	99 317	349	4 051
- Paperi ja kartonkijäte	441 879	433 551	0	8 328	0	0
- Biojäte	464 267	24 015	412 702	26 801	9	740
- Lasijäte	80 350	80 061	0	35	0	254
- Metallijäte	164 145	164 145	0	0	0	0
- Puujäte	113 680	81 036	128	31 886	0	630
- Muovijäte	74 497	56 594	0	17 894	9	0
- Sähkö- ja elektroniikkaromu	59 056	59 053	0	3	0	0
- Muut erilliskerätyt	32 799	3	15 668	14 370	331	2 427
Muut ja erittelemättömät	155 070	17 214	2 309	120 511	351	14 685
Kokonaisjättemäärä	3 122 705	915 672	441 555	1 735 109	700	29 669

Laatuseloste: Jätetilasto

Relevanssi

Jätetilaston laatii Tilastokeskus. Se kuuluu Suomen viralliseen tilastoon (SVT) sekä Euroopan tilastojärjestelmään (ESS). Tilasto laaditaan EU:n jätetilastoasetuksen (EU 2150/2002) ja sen korjausten ja tarkennusten mukaisesti. Suurin osa tilaston tiedoista perustuu julkisten laitosten tai toimielinten keräämiin rekisteri- ja tilastoaineistoihin. Tuottajavastuuorganisaatiot ovat myös velvoitettuja toimittamaan tietoa jatkuvasti. Yhteistyö tiedontuottajien kanssa on vakaalla pohjalla ja tilastoinnin jatkuvuus taattu.

Jätetilastossa seurataan jätekertymien sekä jätteiden käsittelyn määriä ja näiden muutoksia. Tilasto kattaa kaikki jätteiden luokat ja jakeet kohdistettuna kansantalouden päätoimialoille ja kotitalouksiin. Tilasto on tarkoitettu yhteiskunnallisen päätöksenteon, yritysten ja muiden sidosryhmien sekä tutkimuksen tarpeisiin. Aineisto kerätään yhtenevästi koko valtakunnan alueelta, pois lukien Ahvenanmaa, jonka tiedon toimittaa Ahvenanmaan tilastoviranomainen ÅSUB. Jätteiden kertymä ja käsittely tilastoidaan erikseen. Kertymä kertoo yhden vuoden aikana valtakunnan rajojen sisällä syntyneen jätteen määrän tuhansina tonneina. Käsittelyluvut kertovat jätteen hyödyntämisestä ja hävittämisestä käsitteeltävän mukaan jaoteltuna. Jätetilaston taustaluokitteluna käytetään yleistä toimialaluokitusta. Jätteet luokitellaan tilastolainsäädännön mukaisen jäte- ja ongelmajäteluettelon sekä tilastollisen jäteluokituksen mukaan. Luokitukset ovat saatavilla osoitteessa

<http://www.stat.fi/meta/luokitukset/index.html>. Jätteenkäsittelyä kuvaavia R ja D – koodeja käytetään direktiivin 2008/98/EY mukaisesti.

Menetelmäkuvaus

Tilastoaineistona käytetään pääosin ympäristöhallinnon YLVA - valvonta- ja kuormitustietojärjestelmän tietoja, joita täydennetään Tilastokeskuksen kokoamalla tiedoilla. Täydentäviä tietoja saadaan muista tilastoista, valtion rekistereistä sekä mm. Työ- ja elinkeinoministeriön, Suomen ympäristökeskuksen, ELY-keskusten, tutkimuslaitosten, käsittelylaitosten ja tuottajavastuuorganisaatioiden keräämistä tiedoista. Kansalliset tarpeet pyritään huomioimaan tilaston tuotannossa. Ensisijaisesti jätetilaston kehittymistä kuitenkin ohjaa eurooppalainen tilastolainsäädäntö ja siinä asetetut vaatimukset.

Tietojen tarkkuus ja oikeellisuus

Teollisuuden toimialojen osalta jätteen kertymistä ja käsittelyistä saadaan täsmällistä valvontatietoa suoraan YLVA -järjestelmästä. Tietojen tarkistamiseen käytetään Tilastokeskuksen keräämiä tuotantomäärätietoja. Muiden toimialojen ja kotitalouksien osalta jätekertymien määrittämiseen käytetään toimialakohtaisia raportteja tai malleihin perustuvia laskentamenetelmiä. Joissakin tapauksissa eri tietolähteiden tietoja joudutaan yhdistämään. Yhdyskuntajäte jaetaan teollisuuden, palvelusektorin ja kotitalouksien jätteiksi laskentamallin avulla paperi- ja pahvijätettä lukuun ottamatta. Laskentamalli perustuu ensisijaisesti YTV-alueella tehtyyn jätetutkimukseen. Paperi- ja pahvijätteen määristä saadaan tietoa suoraan jätteen kerääjiltä tuottajavastuuorganisaatioiden kautta. Jätteenkäsittely on valvottua, luvanvaraista toimintaa, josta saadaan myös täsmällistä valvontatietoa suoraan YLVA-järjestelmän kautta. Tuottajavastuuorganisaatiot keräävät ja toimittavat tietoja tuottajavastuun alaisista jätteistä.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilaston mittausjakso on yksi kalenterivuosi. Jätetilastossa julkaistavat tiedot ovat lopullisia tietoja. Yhdyskuntajätetilaston sisältämät sähkö -ja elektroniikkaromun sekä pakkausjätteiden määrät poikkeavat tuottajavastuuraportoinnin kokonaisjättemäärästä jonkin verran käsitteellisistä sekä tiedonkeruumenetelmien erojen takia. Tilastotietoja voidaan kuitenkin muuttaa myöhemmin, esimerkiksi käsitteistön muuttuessa tai tietojen tarkentuessa. Muutoksista ilmoitetaan jätetilaston sivulla Tilastokeskuksen www-palvelussa. Jätetilaston julkistamistiedot löytyvät Tilastokeskuksen julkistamiskalenterista verkko-osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>

Tietojen saatavuus ja selkeys

Jätetilaston tiedot ovat saatavilla Tilastokeskuksen www-palvelussa osoitteessa <http://www.stat.fi/til/jate/index.html>. Tilastotiedot raportoidaan kahden vuoden välein EU:n tilastovirastolle Eurostat:iin, jonka kautta tiedot päätyvät kansainvälisiin tilastotietokantoihin ja julkaisuihin.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Jätteiden kertymät ja käsittelyt ovat saatavilla keskenään vertailukelpoisina taulukoina vuodesta 2004 lähtien. Yhdyskuntajätteeksi katsottavien tukku- ja vähittäiskaupan jätteiden osalta tilastointi on tarkentunut vuoden 2015 tiedoista lähtien, mikä lisää yhdyskuntajätteiksi luokiteltujen jätteiden kokonaismäärää sekä vaikuttaa eri käsittelymuotojen välisiin suhteisiin. Jätetilastoinnin käsitteistö löytyy täsmällisesti määriteltynä jätetilastoasetuksen implementoinnin käsikirjasta (Manual on waste statistics), joka on saatavilla verkkosivulla osoitteessa

<http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/592604/KS-RA-13-015.EN.PDF/055ad62c-347b-4315-9faa-0a1ebcb1313e>

Yhtenäisyys

Tilastoinnissa käytetyt kansalliset luokitukset ovat yhteensopivia eurooppalaisten luokitusten kanssa joko suoraan tai luokitusavaimen avulla. Luokitusten muutokset ja poikkeamat tilastointi- ja raportointikäytännöissä voivat aiheuttaa vaihtelua eri vuosien välillä tai vaikeuttaa tilastojen kansainvälistä vertailua.

Lisätietoja

Heidi Pirtonen 029 551 3093

Juha Espo 029 551 3463

Vastaava osastopäällikkö:

Mari Ylä-Jarkko

ymparistotilinpito@stat.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Jätetilasto - Yhdyskuntajätteet 2019, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute